

Jaarverslag 2023

Leids Steunloket Migranten

Leiden support desk migrants

مركز لايدن لدعم المهاجرين

Samen als een menselijk gezin

Together as a human family

معا كعائلة في الإنسانية

Voorwoord

In dit jaarverslag blikken wij van het LSM terug op al onze activiteiten en projecten van 2023. Ten eerste willen we iedereen bedanken voor zijn of haar bijdrage en deelname aan het LSM in het afgelopen jaar.

In dit jaar waren er diverse gebeurtenissen, zowel verwacht als onverwacht, die ons allen raakten in het dagelijks leven. Denk aan verminderde bestaanszekerheid, armoede, de groeiende kloof tussen arm en rijk, racisme en discriminatie, maar ook een toenemende vluchtelingenstroom, de voortdurende impact van COVID-19, klimaatverandering en de energiecrisis. Ook vonden natuurrampen plaats, zoals de aardbeving in Turkije, en woedden er oorlogen in Oekraïne en tussen Gaza en Israël.

Daarnaast leven we in een moderne maatschappij die wordt beheerst door technologie en digitalisering. In alle sectoren volgen de ontwikkelingen elkaar in razend tempo op. Deze technologische ontwikkelingen lopen echter niet parallel met ontwikkelingen op het gebied van

onze menselijke normen en waarden, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten, gelijke kansen, de grote kloof tussen arm en rijk, onderdrukking, uitsluiting en rechtvaardigheid.

Wij van het LSM bevorderen een vreedzame en inclusieve samenleving en zorgen voor toegang tot rechtsmiddelen, eerlijke procedures en effectieve bescherming van de rechtspositie van ieder mens, op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Het LSM biedt daarnaast hulp bij diverse maatschappelijke, juridische en sociale vraagstukken in onze samenleving. Wij zijn zeer gemotiveerd om ons in te zetten in de strijd tegen armoede in het algemeen, en meer specifiek tegen energiearmoede. We bieden door middel van allerlei projecten gratis hulp aan mensen aan. Voorbeelden hiervan zijn juridisch advies, bijles voor kinderen, samen gratis eten en drinken om mensen bij elkaar te brengen, het verstrekken van energiebesparende materialen, het geven van energieadvies, helpen met energietoelagen en het geven van informatie op allerlei gebieden.

Gerealiseerde projecten in 2023

Het LSM heeft in dit jaar de volgende kernprojecten opgezet: het meertalige inloopspreekuur, de Onderwijsbrug en de meertalige Energiehulpdesk. Verder liepen de volgende activiteiten bij ons door: de Wereldkeuken en Sociale Catering, informatieavonden en livemuziek/DJ-activiteiten, LSM in wetenschappelijk onderzoek naar migratie en Kids Oase. Hieronder gaan wij verder in op deze projecten en wat wij in 2023 hebben bereikt.

1- Het meertalige inloopspreekuur

Bij het inloopspreekuur focussen we ons op armoedebestrijding en het financieren daarvan en op schuldhelpverlening. Door hoge inflatie en groeiende armoede wordt het inloopspreekuur van het LSM steeds meer onmisbaar in Leiden. Het inloopspreekuur heeft een belangrijke signaalfunctie: het kan groeiende armoede signaleren, wanneer een thema als schulden centraal staat in het spreekuur.

Ons spreekuur behandelde tot december 2023 ongeveer 365 hulpvragen. Het inloopspreekuur wordt bemand door enthousiaste en toegewijde vrijwilligers. Zij hebben een grote diversiteit qua opleiding, achtergrond, leeftijd, expertise en talenkennis.

Welke vragen zijn in 2023 bij het inloopspreekuur behandeld?

Tijdens het inloopspreekuur kloppen mensen bij ons aan met bijvoorbeeld vragen over schuldenproblematiek, of er wordt gevraagd om noodhulp. Vaak gaat het om mensen die onder de armoedegrens leven. Bij iedere persoon met

schulden die bij ons aanklopt, is er sprake van een unieke combinatie van omstandigheden.

De hulpvragen van de cliënten worden genoteerd in een bestand waardoor er een overzicht is van welke vragen het meeste voorkomen. Hieruit blijkt dat de meeste vragen te maken hebben met financiën. Andere onderwerpen die veel voorkomen in het spreekuur zijn werkloosheid, discriminatie op de werkvloer, en de nadelen die migranten ondervinden op de arbeidsmarkt. Ook problemen omtrent woonsituatie, belastingen, ziektekostenvergoeding of het aanvragen van een uitkering komen vaak voor.

Leiden kent veel inwoners die de Nederlandse taal niet of matig beheersen zoals vluchtelingen, expats, buitenlandse studenten en andersoortige migranten. Het LSM heeft ervaring met het bieden van hulpverlening in de eigen taal aan deze moeilijk te bereiken doelgroep. Hiermee biedt LSM een dienst die niet wordt geboden door andere organisaties.

Er is geen eenduidig antwoord te geven op de vraag waarom niet-westerse migranten zoveel

meer risico lopen op schulden of andere financiële problematiek. De financiële zelfredzaamheid van deze doelgroep met (vaak) een vluchtelingenachtergrond kan op individueel niveau belemmerd worden door psychische problemen, het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal, een instabiele financiële situatie, het hebben van een klein sociaal netwerk in Nederland en cultuurverschillen.

2- Onderwijsbrug/bijles

Het Onderwijsbrugproject is opgericht met als doel culturele verschillen te overbruggen door het leerproces van jongere migranten in Nederland in het onderwijs te ondersteunen en bevorderen. In dit project helpen we kinderen en adolescenten van wie de opleiding door migratie of vlucht is onderbroken, thuis te raken in het Nederlandse schoolstelsel. We focussen hierbij op het inhalen van gemiste schooljaren, op de taalbarrière, en op de verschillen tussen zowel schoolstelsels als de manier van lesgeven tussen Nederland en het thuisland.

Internationale studenten en vrijwilligers van het LSM voeren dit project uit. Ze werken op vrijwillige basis samen om jonge migranten te helpen bij het overbruggen van de verschillen tussen het onderwijssysteem van hun land van herkomst en dat van Nederland. Voor jonge migranten kan het moeilijk zijn hun 'oude' schoolstelsel om te zetten naar het huidige onderwijssysteem in Nederland en zich daaraan aan te passen. De onderwijs brug wordt bemand door negentien

enthousiaste en toegewijde vrijwilligers, die een grote diversiteit hebben qua opleiding, achtergrond, leeftijd, expertise en talenkennis.

In totaal zijn er 27 kinderen geholpen; sommigen voor een korte periode, anderen voor langere tijd. Nieuw regels leren, communiceren in een vreemde taal, een nieuwe plek in de groep vinden zonder vrienden of vriendinnen die je steunen - dat is een zwaar traject waarbij het LSM jonge migranten ondersteuning wil bieden.

Van ouders hebben we feedback gekregen dat de kinderen er baat bij hebben gehad wat hun cijfers betreft, maar ook dat ze de lessen leuk vinden. In twee gevallen hebben we geprobeerd cliënten te helpen wiens behoeften verder gingen dan wat wij van plan zijn te bieden, namelijk bijles geven en ondersteuning van het onderwijs van de kinderen.

Onze vrijwilligers worden gerekruteerd op basis van hun vaardigheden op het gebied van bijles geven, en hoewel we in deze gevallen misschien vrijwilligers hebben met meer ervaring (bijv. in ontwikkelingspsychologie) lijkt het ons verstandig om ons te blijven richten op onze kernactiviteit,

namelijk bijles geven en het helpen van kinderen die al in het Nederlandse onderwijssysteem zitten. We blijven, kortom, bijles van hoge kwaliteit geven aan jonge migranten zodat zij de start in het leven krijgen die ze verdienen.

3 - Migratie in wetenschappelijk onderzoek

Het project Migratie in wetenschappelijk onderzoek (Migration in academic research) biedt ruimte voor wetenschappelijk onderzoek naar migratie. Het bestuur van LSM gelooft dat de hedendaagse multiculturele samenleving een interactief proces tussen verschillende culturen en mensen moet zijn. De kwesties die spelen omtrent migratie en diversiteit komen voort uit een enorme crisis die zich niet alleen op het internationale toneel afspeelt, maar die ook een van belangrijkste thema's in de Nederlandse samenleving vormt. De toename van racisme en discriminatie, afgezet tegen de toename van massamigratie, zorgt ervoor dat thema's als migratie en mensenrechten serieus op de politieke en maatschappelijke agenda van besluitvormers moeten staan.

Het LSM streeft ernaar binnen universiteiten onafhankelijk academisch onderzoek naar deze onderwerpen te stimuleren en academici te verbinden met vrijwilligers en cliënten van het LSM. Zo proberen wij de kloof tussen

wetenschappelijk onderzoek en de maatschappij te verkleinen. Het LSM wil zich niet beperken tot enkel de ondersteuning van dit onderzoek, maar ook op internationaal en nationaal niveau de besluitvorming op een positieve en idealistische manier beïnvloeden.

Wij, als LSM-bestuur, kijken naar migratieproblemen vanuit ons eigen perspectief en gevoel. Wij willen oproepen tot een nieuw sociaal contract om wereldwijd een hervormingsproces te starten met betrekking tot migratieproblematiek. Een van de doelen van het LSM is daartoe objectief onderzoek naar de verschillende perspectieven op migratiekwesities te bevorderen. Deze perspectieven zijn bijvoorbeeld de relatie tussen migratie en beleidsvorming, de manier van besluitvorming rondom vluchtelingen en migranten, en het normaliseren van begrippen zoals migratie, allochtonen, vluchtelingen, asielzoekers, migranten en integratie. Voor andere onderzoeksthema's kunnen we denken aan de relatie tussen migratie en persoonlijke vrijheid,

integratie, religie, armoede, ongelijkheid, racisme, arbeid, de internationale gemeenschap en de vluchtelingencrisis, politiek, en de multiculturele samenleving.

Hoe willen wij dit doen? Om onderzoek te stimuleren biedt het LSM vooral een meertalige informatievoorziening door middel van voorlichtingen en hulp bij vertalingen van en naar het Arabisch, Nederlands, Engels en Frans (en in de toekomst mogelijk meer talen). Hiermee hopen wij op een groter wederzijds begrip en zodoende voor een overbrugging van cultuurverschillen.

Het LSM wil daarnaast onderzoek naar deze thema's op twee manieren aandrijven:

- 1.** Universitair onderzoek stimuleren door kennis te bieden over migratieproblemen en hulp te verlenen bij vertalingen. We bieden onderzoekers de mogelijkheid om cliënten, vrijwilligers en oprichters van het LSM te interviewen. Ook verspreiden wij het onderzoek via ons netwerk.
- 2.** Onderzoek door studenten van verscheidene relevante studies stimuleren. Dit kan door de volgende middelen:

a. Vrijwilligerswerk: studenten motiveren om vrijwilliger te worden bij het LSM om zo hun ervaring en kennis te doen groeien en hun CV uit te breiden.

b. Scriptieonderzoek: studenten hun scriptieonderzoek laten doen bij het LSM en interviews laten afnemen met de oprichter(s) en de vrijwilligers en/of migranten die in contact staan met het LSM.

c. Stage (mbo/hbo): we bieden studenten van het mbo of hbo de mogelijkheid om voor een periode van drie of zes maanden stage te lopen bij het LSM. De student kan, als belangrijk onderdeel van de stage, aanwezig zijn bij de spreekuren en frontoffice waar cliënten van informatie en advies worden voorzien, worden doorverwezen, of begeleiding krijgen.

Daarnaast kunnen stagiairs meedenken over de uitbreiding van het LSM-netwerk en over de toekomst van migranten in Leiden en omstreken.

4- Culturele wereldkeuken en Sociale Catering

Deze twee initiatieven bieden onze doelgroep de mogelijkheid tot momenten van sociaal contact. We organiseren deze momenten met behulp van vrijwilligers die met enthousiasme maaltijden koken en bezorgen. Op deze manier dragen wij bij aan de participatiemaatschappij.

Het uitgangspunt van deze activiteiten is dat we samen de stad maken, werkend aan een groen, sociaal en ondernemend Leiden. We dragen hiermee bij aan een sterkere sociale basis in onze samenleving. Het LSM gelooft dat juist in deze tijd van eenzaamheid en isolatie het belangrijk is de multiculturele samenleving te blijven versterken.

Om dit te kunnen doen, heeft het bestuur van het LSM in 2023 een aantal activiteiten georganiseerd, sommige eenmalig, andere terugkerend. Een voorbeeld is de Empowermentruimte.

De Empowermentruimte – een armoedebestrijdingsproject

Het kan anders! Je bent niet alleen!

De Empowermentruimte is een gedeeld initiatief van Speeltuin Westerkwartier, World Kitchen en Sociale Catering van het LSM.

Het kwam voort uit een recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), waaruit bleek dat armoede in Nederland de komende jaren zal toenemen. De coronacrisis, energiecrisis en huidige oorlogen in Oekraïne en Gaza lijken deze problematiek te verergeren. De nood is dus hoog. Het is meer dan ooit van belang om onze handen ineen te slaan in de aanpak van armoede.

Doel van de Empowermentruimte

Het doel van de Empowermentruimte is om op lokaal niveau solidariteit en saamhorigheid te stimuleren. Het project is gericht op het verbinden van mensen, om zo armoede of de gevolgen van armoede zoveel mogelijk te verzachten. Diverse thema's worden besproken in deze ruimte; denk aan sociale cohesie, gezondheid, voeding en leefstijl. Tevens stellen wij ons met de

Empowermentruimte ten doel om juist die mensen te bereiken die alleen thuiszitten of geen netwerk hebben.

Iedere tweede en vierde vrijdag van de maand bieden we in het kader van de Empowermentruimte 25 heerlijke, gratis warme maaltijden aan vanuit onze World Kitchen. Deze worden met veel liefde klaargemaakt door onze professionele vrijwilligers. Er is soms livemuziek en er is altijd een warme en gezellige sfeer. Iedereen is welkom om langs te komen.

Het doel van deze avonden is het stimuleren van een gezonde leefstijl, het spreken en zo verbeteren van de Nederlandse taal, het bevorderen van sociale cohesie en het verminderen van eenzaamheid en sociale isolatie. Ook is er ruimte voor nieuwkomers om vrijwilligerswerk te verrichten op deze avonden, op basis van de nieuwe Wet inburgering (2022). Dit versnelt hun inburgeringsproces.

Het LSM gelooft dat juist in deze tijd van crisis, armoede en eenzaamheid het extra belangrijk is om een nieuw en positief perspectief op de

multiculturele samenleving te blijven bieden. Het LSM wil een bijdrage leveren aan deze belangrijke maatschappelijke discussie. We blijven ons inzetten om een maatschappelijke buffer te bieden in crisistijd.

Activiteiten in de Empowermentruimte

Het project van de Empowermentruimte biedt als basis gratis kinderenactiviteiten, de eerdergenoemde gratis avondmaaltijden, toegankelijke informatieavonden en avonden met livemuziek voor mensen die niet op eigen gelegenheid uit eten kunnen of een actieve rol in de samenleving kunnen hebben. Alle activiteiten versterken het sociaal kapitaal van de inwoners van Leiden.

In 2023 heeft het bestuur van het LSM in het kader van de Empowermentruimte een aantal drukbezochte activiteiten en evenementen georganiseerd, sommige eenmalig, andere terugkerend, zoals:

- Discussieavond: hoe belangrijk is jouw stem eigenlijk?
- Een bijzondere Burendag
- Buurtcamping Matilo en een feest in het Matilo buurthuis
- Kinderactiviteiten voor Keti Koti
- De Week van de Buurttafel
- Informatieavond: omgaan met geld en schulden
- Meerdere feestavonden
- Kerstdiner
- Nieuwjaarsreceptie
- Kinderrommelmarkt
- De iftar maaltijden tijdens de Ramadan
- Activiteiten in het kader van NL doet
- Hulp voor de aardbevingslachtoffers in Syrië en Turkije
- Cuba-artsenbijeenkomsten
- Kunstacademie van de Universiteit Leiden
- Diverse vrijwilligersbijeenkomsten
- Alle reguliere Wereldkeuken en eetcafé-bijeenkomsten
- Het Geldfestival (Sociale Catering)

5 - Kids Oase

Kids Oase is een initiatief van het LSM, bedoeld om leegtes op te vullen in het integratieproces van kinderen van een vroege leeftijd af. Dit draagt bij aan het verkleinen van ongelijkheid en maakt deel uit van een strategische, duurzame ontwikkeling, zodat iedereen voorzien wordt van de kennis, vaardigheden, waarden en attitudes die nodig zijn om positieve veranderingen in de samenleving te bewerkstelligen.

Kids Oase is bedoeld voor kinderen van 5 tot 10 jaar. De activiteiten vinden elke tweede en vierde vrijdag van de maand plaats in Speeltuin Westerkwartier (Ten Katestraat 10A te Leiden).

Naast voorleesactiviteiten organiseert het Kids Oase-project diverse andere activiteiten voor de jeugd, zoals een kinderrommelmarkt, een vrijmarkt op 5 mei, verschillende kinderactiviteiten en spelletjes voor NLdoet, en in 2023 ook kinderactiviteiten rond het Herdenkingsjaar Keti Koti.

Het jaar 2023 was bijzonder, omdat het toen 150 jaar geleden was dat de slavernij in de voormalige

Nederlandse koloniën werd afgeschaft. Voor dit herdenkingsjaar heeft het LSM verschillende activiteiten omtrent Keti Koti georganiseerd voor kinderen, de toekomstige generatie, zodat zij meer te weten komen over het slavernijverleden. Er is behoefte aan kennis bij deze kinderen, omdat zij maar weinig weten over het leed dat deze tot slaaf gemaakte mannen, vrouwen en kinderen gedurende 250 jaar hebben doorstaan.

Deze activiteiten hebben geholpen het verleden een plek te geven en het heden aan te passen, zodat we een progressieve toekomstige samenleving kunnen vormgeven.

Tijdens de Kids Oase-activiteiten hebben meer dan 300 kinderen kunnen genieten van onze vriendelijke voorleesverhaaltjes en andere activiteiten. Kids Oase wordt bemand door acht enthousiaste en toegewijde vrijwilligers.

6 – De meertalige Energiehelpdesk

De meertalige Energiehelpdesk is een initiatief van het LSM, gericht op de energietransitie en de reductie van stikstof in Leiden.

Door middel van de meertalige Energiehelpdesk willen we zoveel mogelijk verschillende, meertalige groepen migranten in Leiden bereiken, zodat zij kunnen aangeven of en in welke mate ze last hebben van energiearmoede. Op basis van onze kennis en ervaring met deze doelgroep kunnen we beter zicht krijgen op energiearmoede onder de inwoners van Leiden. Het is daarbij van belang om niet alleen naar de betaalbaarheid van de energierekening te kijken, maar ook naar de kwaliteit van de woning en de mogelijkheden om die te verduurzamen.

We zijn ervan overtuigd dat de energietransitie geen keuze, maar een noodzaak is. Deze overstap gaat natuurlijk niet van de ene op de andere dag, maar toch streven we naar de versnelling van het energietransitieproces in Leiden.

De overheid neemt maatregelen om Nederland te beschermen tegen de gevolgen van

klimaatverandering. Om de verdere opwarming van de aarde te beperken door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, zijn internationale doelen afgesproken. De EU-lidstaten hebben met elkaar afgesproken dat de EU in 2030 minimaal 40% minder broeikasgassen moet uitstoten. De Rijksoverheid heeft afspraken gemaakt over hoe Nederland deze doelen gaat behalen.

Energiearmoede en klimaatverandering zijn dus serieuze problemen, waar we ook in Leiden mee te maken hebben. De afgelopen tijd hebben we geconstateerd dat het onderhoudsstaat van sociale woningen in verschillende wijken in Leiden niet in orde is. In deze tijden van energiecrisis verkeren de bewoners in moeilijke omstandigheden. Denk hierbij aan een verrot dak en/of plafond, oude kozijnen, schimmel en vocht als gevolg van een tekort aan structureel, noodzakelijk onderhoud aan deze huizen.

In 2023 heeft het LSM een strategische samenwerking opgezet met de woningbouwcorporaties Portaal en Ons doel om de isolatie van de sociale woningen in

verschillende wijken in Leiden te verbeteren, en ook schimmel en vocht te verminderen. Wij willen juist die mensen bereiken die niet op de radar staan, om ze te helpen met het energievraagstuk, maar mogelijk ook met verdere financiële problemen.

In dit project hadden wij van het LSM een aantal werkpartners, zoals Ga Goed Leiden, de gemeente Leiden, de genoemde woningcorporaties Portaal en Ons Doel en nog meer sociaal-maatschappelijke organisaties en initiatieven zoals Taskforce Energie. Dit initiatief houdt zich bezig met andere duurzaamheidskwesties zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en het opbouwen van kennis over de energietransitie.

De afgelopen tijd heeft de meertalige Energiehelpdesk, naast het organiseren van de huisbezoeken, een aantal informatie- en discussieavonden georganiseerd. We gaan dit jaar verder met onze informatieavonden zodat we zoveel mogelijk bewoners in Leiden kunnen bereiken.

De meertalige Energiehulpdesk van het LSM biedt hulp in diverse talen, namelijk Nederlands, Engels, Italiaans, Arabisch, Frans, Perzisch en Tigrinya. De meertalige Energiehulpdesk wordt gerund door 22 enthousiaste en toegewijde vrijwilligers. De afgelopen tijd zijn er maar liefst zeven nieuwe energiecoaches opgeleid via hoom.nl en binnenkort gaan nog zeven vrijwilligers een opleiding tot energiecoach volgen.

Wat kunnen wij van het LSM komend jaar anders doen? Waar ligt de ruimte voor nieuw initiatief?

Meertalig meldpunt schulden en financiële nood

Het LSM heeft al een meertalig inloopsprekuur en de Energiehelpdesk opgericht. Bij beide projecten komen mensen met schulden en mensen die leven onder de armoedegrens om hulp vragen. Juist in deze tijd van inflatie, toename van armoede en energiearmoede, willen wij volgend jaar blijven focussen op het bieden van hulp aan deze personen. Ons streven is om mensen die financiële problemen hebben in een zo vroeg mogelijke fase te bereiken, om te voorkomen dat hun schulden onnodig verder oplopen.

Hieruit ontstond het idee om het project “meertalig meldloket schulden” op te richten en samen te werken ten behoeve van de bestrijding van armoede in Leiden.

Meldloket structureel racisme en discriminatie

Er is bij de gemeente Leiden en haar werkpartner Includio, en ook bij stichting iDb (Inclusie en Discriminatiebestrijding) in Leiden geen officieel meldpunt voor racisme en discriminatie. Mensen die racisme of discriminatie ervaren moeten nu nog contact opnemen met iDb in Den Haag. De slechte toegankelijkheid van dit meldpunt of bijvoorbeeld schaamte over taalvaardigheid zijn allemaal hordes die men moet nemen voordat men een melding gaat doen.

Met een meldloket voor racisme en discriminatie in Leiden kunnen we ervoor zorgen dat het melden van structurele discriminatie makkelijker en toegankelijker wordt, zodat inwoners die discriminatie ervaren de juiste ondersteuning krijgen.

En verder in 2024:

- Uitbereiding van de Empowermentruimte door de Wereldkeuken van LSM

-“Integratiekeuken” van Sociale Catering

Door de samenwerking tussen het LSM en verschillende organisaties in de Leidse regio.

Wij zien elke dag dat er door het LSM prachtige contacten, kennisuitwisseling en vriendschappen ontstaan tussen migranten en niet-migranten in Leiden. Wij hopen dat dit jaarverslag u een goede indruk heeft gegeven van wat wij in 2023 hebben gedaan. U bent ook in 2024 uiteraard weer van harte welkom te komen kijken bij onze projecten.

Met vriendelijke groeten,

De gezamenlijke bevoegde bestuurders van het
Leids Steunloket Migranten

Saba Alhatra

Aaron Pereira

Suzan Alkanbar

Gevolmachtigd directeur: Rayan Younis

